

**MÜZİK VE RESİM-İŞ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRETMENLİK MESLEK BİLGİSİ
DERSLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ:
GAZİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

Dr. Can ELDEMİR

Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
Müzik Bölümü
caneldemir@hotmail.com

Öz

Bu araştırma, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi Anabilim Dallarındaki eğitim programlarında yer alan Öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ve bu derslerin öğretmenleştirme sürecindeki etkisine ve katkısına ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Gömleksiz ve Kan (2007) tarafından beşli Likert tipi ölçekle hazırlanmış anket kullanılmıştır. Araştırmaya Müzik Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri katılmışlardır. Araştırma ile elde edilen veriler cinsiyet ve program değişkenleri açısından analiz edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistikler ve ilişkisiz örneklem t testi kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, mevcut öğrenci görüşlerinde program değişkeni açısından hiçbir anlamlı farklılık bulunamazken, cinsiyet değişkeni açısından madde 7’de anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Fakültesi, Öğretmenlik Mesleği, Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri, Öğretmen Yetiştirme.

**OPINIONS OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN THE DEPARTMENT
OF MUSIC AND ARTS EDUCATION ABOUT PEDAGOGY COURSES:
GAZI UNIVERSITY EXAMPLE**

Abstract

The purpose of this study is to investigate undergraduate students’, who are enrolled in the Fine Arts Education program at the College of Education in Gazi University, opinions on pedagogy courses. Gömleksiz and Kan’s (2007) 1-to-5 rating Likert-scale questionnaire was used as the data collection tool. Research participants were the senior students majoring in music education and arts education.. The data were analyzed respect to the participants’ genders and programs. In the data analysis process, descriptive statistics and independent samples t-test methods were utilized. The results of the data analysis revealed that, in all items, there is no significant difference among the responses of the students from different programs; however, in item 7, male and female students’ responses were significantly different.

Key Words: General Education, Teacher Profession, Pedagogy Courses, Teacher Preparation.

1. Giriş

Öğrenci, öğretmen ve eğitim programları, eğitim sisteminin en temel öğeleridir. Bireyi ailesine, yaşadığı topluma, ülkesine, dünyaya faydalı ve üretken hale getirmeyi amaçlayan eğitim sistemi içinde, öğretmenin yeri tartışmasız çok önemlidir.

Eğitim sisteminin başarısı, temelde sistemi işletecek öğretmenlerin niteliklerine bağlıdır. Hiçbir eğitim modeli, modeli işletecek personelin niteliğinin üzerinde hizmet üretemez.¹ İyi ve nitelikli bir eğitimi ancak nitelikli öğretmenlerin gerçekleştirebileceği düşüncesinden yola çıkarak, “Bir okul, ancak, içindeki öğretmenler kadar iyidir” denilebilir.²

Öğretmenlik, özel bir mesleki yeterlilik gerektirir.³ Öğretmen adaylarına, öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği davranışlar, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile kazandırılır. Bu durum, eğitimde öğretmenlik meslek bilgisi derslerini diğer içerik kategorileri (alan bilgisi ve genel kültür bilgisi) arasında özel bir yere koymaktadır. Bundan dolayıdır ki adayların öğretmenleştirilme sürecinde oldukça önemli olan öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin titizlikle belirlenmesi, tasarlanması ve uygulanması gerekmektedir.

Öğretmen yetiştiren kurumlarda 1891, 1924, 1932, 1937, 1942, 1978, 1982, 1988⁴ ve 2007 yıllarında gerçekleştirilen sekiz temel yapılanmada, öğretmenlerin hangi eğitim kademesine yönelik olarak yetiştirileceği, eğitim süreleri, içerik kategorilerinde yer verilen derslere ilişkin standart belirleme gibi pek çok konuda çalışma yapılmıştır. “Buna rağmen dersler, en son öğretmenlik lisans programlarında bile içerik kategorileri bakımından birbirine karıştırılmış durumdadır. Örneğin, “Özel Öğretim Yöntemleri” dersi Almanca Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği lisans programında alan bilgisi; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, Müzik Öğretmenliği, Türkçe Öğretmenliği lisans programlarında meslek bilgisi dersidir. Aynı hata programda pek çok ders için yapılmıştır.”⁵

¹ C. Kavcar, *Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi*, Türk Eğitim Derneği, Ortaöğretim Kurumlarında Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi ve Sorunları, Ankara, 1987, s. 33.

² C. Kavcar, “Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmeni Yetiştirme”, *Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Ankara, 2002, Cilt 35, Sayı:1-2, s.1.

³ M.E.B. XI. Milli Eğitim Şurası, Ankara, 8-11 Haziran 1982.
http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/11_sura.pdf.

⁴ A. Uçan, “Türkiye’de Çağdaş Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme Süreci ve Başlıca Yapılanmalar”, *Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu*, Ankara, 8-10 Mayıs 2002, s.9.

⁵ L. Küçükahmet, “2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarının Değerlendirilmesi” *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Gazi Üniversitesi, Ankara, 2007, s.207.

Öğretmen yetiştiren kurumlarda uygulanmakta olan eğitim programlarındaki karışıklıklara net bir çözüm bulunamaması bir yana, sanat alanına öğretmen yetiştiren kurumlarda, disipline ediciliğine oldukça ihtiyaç duyulan öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin mevcut durumu ve bu derslerdeki akademik başarı da ciddi bir tartışma konusu olabilir. Sözelimi, Müzik öğretmenliği ve Resim-İş öğretmenliği gibi sanat öğretmen yetiştiren kurumlarda, öğrencilerin zaman zaman öğretmen olma hedefinden uzaklaştığı bilinmektedir. Bu durum, sözü edilen kurumlarda verilen eğitimin niteliği yanında, alan bilgisi derslerinin öğretmenlik meslek bilgisi derslerinden daha ön planda tutulması ve bundan dolayı öğretmen yetiştirme sürecinin istenilen ölçüde gerçekleştirilememesine bağlanabilir.

Müzik ve Resim-İş eğitimi anabilim dallarının asıl amacı öğretmen yetiştirmek olmasına rağmen okullardaki eğitim uygulamaları, öğrencileri alanlarına veya kişisel yeteneklerine göre farklı hedeflere yöneltebilmekte ve öğretmen olma hedefinden farklı noktalara taşıyabilmektedir. Nitekim Güdek tarafından 2007’de yapılan doktora çalışmasında⁶ örnekleme alınan öğrencilerin %90’nın, müzik alan bilgisi derslerini “çok” önemli bulmaları ve lisans dördüncü sınıf öğrencilerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının, lisans birinci sınıf öğrencilerine göre daha düşük bulunması yukarıdaki tespitleri destekler niteliktedir.

2. Eğitim Fakülteleri Çatısı Altında Müzik ve Resim-İş öğretmeni Yetiştiren Kurumlara Genel Bir Bakış

Müzik öğretmenliği ve Resim-İş öğretmenliği YÖK’ün öğretmen yetiştirmede standart belirleme çalışmaları çerçevesinde geliştirdiği ve 1998–1999 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulamaya konulan 16 öğretmen yetiştirme programından ikisidir. Müzik öğretmenliği ve Resim-İş öğretmenliği cumhuriyet döneminin en temel öğretmenlik kollarındandır. Cumhuriyet döneminde Müzik alanına öğretmen yetiştirilmesine yönelik en köklü girişim 1924 yılında Musiki Muallim Mektebinin açılmasıyla, Resim-İş alanına öğretmen yetiştirilmesine yönelik en köklü girişim ise 1932 yılında Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsünde Resim-İş şubesinin açılmasıyla gerçekleştirilmiştir.⁷

İlk dönemlerde birincil amacı öğretmen yetiştirmek, ikinci amacı sanatı halkın tabanına yaymak olan⁸ bu kurumlarda, uygulanan hemen bütün eğitim programlarında sınırlı da olsa öğretmenlik meslek bilgisi derslerini görmek mümkün-

⁶ B. Güdek, *Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrenciye Ait Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2007, s.151.

⁷ S. Etike, *Sanat Eğitimi Yazıları*, İlke Kitapevi Yayınları, Ankara, 1995, s.63

⁸ G. Akalan, “Gazi Eğitim Fakültesinin “Çağdaş Sanat Eğitimcisi” Yetiştirmede Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, *Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu*, Ankara, 8-10 Mayıs 2002, s.181

dür. Musiki Muallim Mektebinin ve Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş öğretmenliği- nin 1925 ve 1932 tarihli ilk eğitim programları incelendiğinde Usul-ü Tedris⁹, İş Terbiyesi ve Tarihi, Sınıf Tekniği¹⁰ gibi isimlerle öğretmenlik meslek bilgisi derslerine yer verildiği, günümüze gelinen süreçte ise sözü edilen derslerin çeşitlenerek ve artarak eğitime dâhil edildiği görülebilmektedir.

Güzel sanatlar bölümü çatısı altında yetişen öğretmenlere eğitimciliğin yanı sıra sanatı tanıtmaya ve yaygınlaştırma misyonu da yüklendiğinden, zaman içinde bir sanatçı-öğretmen profili ortaya çıkmıştır. Bu durum, alan bilgisi derslerinin eğitim programlarındaki ağırlığının artırılmasına sebebiyet vermiştir. Günümüzde sanat öğretmeni yetiştiren kurumlardaki mevcut eğitim, ilk dönemden oldukça farklı bir noktaya gelmiş olmasına karşın, kurumların yapısından ve köklü okul kültürlerinden kaynaklanan, alan bilgisinin diğer içerik kategorilerinin her zaman önüne geçmesi sorunu devam etmektedir.

Bu tespitlerden hareketle Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi Anabilim dalında öğrenim görmekte olan son sınıf öğrencilerinin görüşlerine başvurulmuş ve bu görüşler doğrultusunda eğitim programında yer alan öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin mesleğin gerektirdiği yeterlikleri istenilen düzeyde kazandırıp kazandırmadığına ilişkin bir değerlendirme yapılmıştır.

3. Yöntem

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik meslek bilgisi derslerine yönelik görüşlerinin belirlendiği bu araştırma tarama modelindedir. Tarama modeli, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır.¹¹ Bu çalışmada öğrencilerin öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ilişkin görüşleri; cinsiyetlerine ve eğitim gördükleri bölüm/program değişkenine göre incelenmiştir.

Araştırmanın evrenini 2009-2010 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Evrenin tümü örneklem olarak alınmıştır. Öğrencilere ilişkin bilgiler Tablo 1’de görülmektedir.

⁹ F. Yayla, “Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar ve Müzik Öğretmeni Yetiştirme Yaklaşımları Işığında Genel Durum”, *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu*, Süleyman Demirel Üniversitesi, Burdur Eğitim Fakültesi, Isparta, 7-10 Nisan 2004, s.69-77

¹⁰ G. Akalan, s:182.

¹¹ N. Karasar, *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2003, s.77.

Tablo 1: Öğrencilere Ait Kişisel Bilgiler

Cinsiyet	F	%
Kız	64	75,3
Erkek	21	24,7
TOPLAM	85	100,0
Bölüm	F	%
Müzik Eğitimi	42	49,4
Resim-İş Eğitimi	43	50,6
TOPLAM	85	100,0

Araştırmada kullanılan veri toplama araçları problemlere cevap aramak için uygundur. Araştırma için belirlenen örneklem grupları evreni temsil etmektedir. Veri toplamak için kullanılan ölçme aracının geçerliği ve güvenilirliği tamdır. Araştırmaya katılan öğrencilerin ölçme aracında yer alan ifadelerle ilgili samimi değerlendirmelerde bulunduğu kabul edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Yrd. Doç.Dr. Mehmet Nuri Gömleksiz ve Arş. Gör. Ayşe Ülkü Kan tarafından geliştirilen 24 maddelik beşli Likert tipi bir ölçek kullanılmıştır. Ölçme aracı, orijinalinde 0,95 Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısına sahiptir. Ölçme aracının farklı bir örnekleme uygulanması nedeniyle güvenilirlik katsayısına tekrar bakılmış ve Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,97 bulunmuştur. Bu veriler ışığında ölçme aracının yüksek düzeyde güvenilir olduğu söylenebilir. Elde edilen verilerin analizinde betimsel istatistikler ve ilişkisiz örneklem t testi kullanılmıştır.

4. Bulgular ve Yorum

Tablo 2’de Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı son sınıf öğrencilerinin Öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkeni açısından değerlendirildiği t testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 2’de de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ilişkin görüşlerinde cinsiyet değişkeni açısından madde 7 haricinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Araştırma kapsamındaki kız ve erkek öğrenciler, madde 7’deki “Öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini etkili biçimde kullanabilmemi sağladı.” yargısına ilişkin farklı görüşler ortaya koymuşlardır. ($t=2,223$; $p<.05$). Kız öğrencilerin madde 7’ye ilişkin görüşleri “çok az” ($x=2,22$) olarak betimlenirken, erkek öğrencilerin görüşleri “kısmen” ($x=2,71$) aralığında gerçekleşmiştir. Bu verilerden hareketle, kız ve erkek öğrencilerin madde 7’deki “Öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini etkili biçimde kullanabilmemi sağladı.” yargısı dışında, öğretmenlik meslek bilgisi derslerine yönelik algılarının ve bakış açılarının birbirinden çok farklı olmadığı söylenebilir.

Bunun yanı sıra, araştırmaya katılan öğrencilerin ölçekte yer alan “Öğretmenlik mesleğini sevmemi sağladı.”, “Öğretmenlik mesleğinin yasal dayanaklarını öğrenmemi sağladı.”, “Öğretmenlik mesleğinin temel sorumluluklarını öğrenmemi sağladı.”, “İyi bir öğretmenin taşıması gereken nitelikleri öğrenmemi sağladı.”, “Öğretimin planlı bir süreç olduğunu öğrenmemi sağladı.”, “Sınıf içinde etkili iletişim kurmanın önemini kavramamı sağladı.”, “Bireylerin gelişim dönemlerine (bedensel, bilişsel, sosyal, psikolojik, ahlaki) ilişkin bilgi sahibi olmamı sağladı.” ve “Öğrenmede bireysel farklılıkların olduğunu öğrenmemi sağladı.” yargılarına “kısmen” düzeyinde katıldıkları, yargı belirten diğer maddelere ise “çok az” düzeyinde katıldıkları tespit edilmiştir.

Tablo 2: Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ve Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik meslek bilgisi Derslerine İlişkin Görüşlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

<i>Maddeler</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
1.Öğretmenlik mesleğini sevmemi sağladı.	<i>Kız</i>	2,38	,98400	83	1,579
	<i>Erkek</i>	2,76	,94365		
2.Öğretmenlik mesleğinin yasal dayanaklarını öğrenmemi sağladı.	<i>Kız</i>	2,59	,97131	83	,860
	<i>Erkek</i>	2,81	1,07792		
3.Öğretmenlik mesleğinin temel sorumluluklarını öğrenmemi sağladı.	<i>Kız</i>	2,78	1,16113	83	,581
	<i>Erkek</i>	2,95	1,20317		
4.İyi bir öğretmenin taşıması gereken nitelikleri öğrenmemi sağladı.	<i>Kız</i>	2,73	1,04262	83	1,568
	<i>Erkek</i>	3,14	1,01419		
5.Öğretimin planlı bir süreç olduğunu öğrenmemi sağladı.	<i>Kız</i>	2,80	1,14337	83	,846
	<i>Erkek</i>	3,05	1,28360		
6.Öğreticilik becerisi kazanmamı sağladı.	<i>Kız</i>	2,33	,92676	83	,654
	<i>Erkek</i>	2,48	,81358		
7.Öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini etkili biçimde kullanabilmemi sağladı.	<i>Kız</i>	2,22	,89918	83	2,223
	<i>Erkek</i>	2,71	,84515		
8.Öğretim materyali (çalışma yaprağı, saydamlar, Slâytlar vs.) hazırlamayı öğrenmemi sağladı.	<i>Kız</i>	2,05	,99888	83	,186
	<i>Erkek</i>	2,10	1,13599		
9.Öğretim teknolojilerini derste etkili Biçimde kullanabilmemi sağladı.	<i>Kız</i>	2,00	,87287	83	,000
	<i>Erkek</i>	2,00	,83666		
10.Olumlu öğrenme ortamına ilişkin bilgi kazanmamı sağladı	<i>Kız</i>	2,23	,95522	83	1,182
	<i>Erkek</i>	2,52	1,03049		
11.Eğitimsel zamanı etkili kullanmanın önemini kavramamı sağladı.	<i>Kız</i>	2,23	1,05020	83	,201
	<i>Erkek</i>	2,29	,90238		
12.Sınıf içinde etkili iletişim kurmanın önemini kavramamı sağladı.	<i>Kız</i>	2,41	1,16454	83	,545
	<i>Erkek</i>	2,57	1,32557		

13. Bireylerin gelişim dönemlerine (bedensel, bilişsel, sosyal, psikolojik, ahlaki) ilişkin bilgi sahibi olmamı sağladı.	Kız	2,22	1,01526	83	1,610
	Erkek	2,67	1,35401		
14. Öğrenmede bireysel farklılıkların olduğunu öğrenmemi sağladı.	Kız	2,52	1,08368	83	1,397
	Erkek	2,90	1,17918		
15. Bireylerin öğrenme biçimlerine ilişkin bilgi sahibi olmamı sağladı.	Kız	2,52	1,03881	83	,207
	Erkek	2,57	1,16496		
16. Bireyleri ilgileri doğrultusunda yönlendirmenin önemini kavramamı sağladı.	Kız	2,31	1,00593	83	1,364
	Erkek	2,67	1,11056		
17. Okul ortamına ilişkin bilgi sahibi olmamı sağladı.	Kız	2,39	,96965	83	,740
	Erkek	2,57	,97834		
18. Sınıf ortamına ilişkin bilgi sahibi olmamı sağladı.	Kız	2,44	,99003	83	,234
	Erkek	2,38	,86465		
19. Sınıf içi davranış problemlerine ilişkin bilgi sahibi olmamı sağladı.	Kız	2,23	1,03498	83	,558
	Erkek	2,38	1,07727		
20. Bir öğrencinin okuldaki günlük yaşantısını gözlemleyebilmemi sağladı.	Kız	2,17	1,03210	83	1,112
	Erkek	2,48	1,24976		
21. Ölçme araçlarının türlerini ve özelliklerini öğrenmemde etkili oldu.	Kız	1,98	,82601	83	,287
	Erkek	2,05	1,02353		
22. Öğretimin hedeflerine göre ölçme aracı geliştirmemi sağladı.	Kız	2,05	,98286	83	,762
	Erkek	2,24	1,04426		
23. Hangi ölçme aracının nerede kullanılacağını belirleyebilmeme yardımcı oldu.	Kız	2,02	,91707	83	,333
	Erkek	2,10	1,04426		
24. Doğru değerlendirme yapmayı ve not vermeyi öğrenmemi sağladı.	Kız	2,14	,95730	83	,396
	Erkek	2,24	1,04426		

*p.05, 5: Tamamen, 4: Büyük ölçüde, 3: Kısmen, 2: Çok Az, 1: Hiç

Bu bulgulardan hareketle, kız ve erkek öğrencilerin öğretmenlik meslek bilgisi derslerini, kazanımsal sonuçlar açısından yeterli bulmadıkları söylenebilir. Buna karşın, Gömleksiz ve Kan'ın¹² farklı öğretmen yetiştirme programlarında öğrenim gören öğrenciler üzerinde yapmış oldukları araştırma sonucunda öğrencilerin, sözü edilen maddelerde ifade edilen yargılara Müzik Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi anabilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin aksine büyük ölçüde katıldıkları, dolayısıyla istedik becerileri kazandırmada öğretmenlik meslek bilgisi derlerini büyük ölçüde etkili buldukları görülmektedir.

¹² Gömleksiz, N. M., Kan, Ü. A., "Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerine Karşı Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Fırat Üniversitesi Örneği)", XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, 2007, Cilt:1, s. 503-508.

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi Anabilim dalı son sınıf öğrencilerinin öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ilişkin görüşlerinin “bölüm/program” değişkeni açısından değerlendirildiği varyans analizi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3’de de görüldüğü gibi, araştırma kapsamındaki öğrencilerin, öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ilişkin görüşlerinde bölüm/program değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgularla Özgüngör-Kapıkıran ve Kaya’nın yapmış olduğu araştırmalardan elde edilen bulgular birbirini destekler niteliktedir. Sözü edilen çalışmalarda, hem Müzik Eğitimi Anabilim dalındaki hem de Resim-İş Eğitimi Anabilim dalındaki öğrencilerin, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri aracılığı ile kazanmaları beklenen becerileri kazanamadıkları¹³ ve sözü edilen derslerde elde ettikleri birikimleri mesleki yaşantılarında kullanma konusundaki farkındalık düzeylerinin oldukça düşük olduğu ortaya çıkmıştır.¹⁴

Tablo 3: Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ve Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı Son Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik meslek bilgisi Derslerine İlişkin Görüşlerinin “Bölüm/Program” Değişkenine Göre T Testi Sonuçları

<i>Maddeler</i>	<i>Cinsiyet</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
1.Öğretmenlik mesleğini sevmemi sağladı.	Resim	2,37	1,00055	83	,934
	Müzik	2,57	,96633		
2.Öğretmenlik mesleğinin yasal dayanaklarını öğrenmemi sağladı.	Resim	2,60	1,07215	83	,395
	Müzik	2,69	,92362		
3.Öğretmenlik mesleğinin temel sorumluluklarını öğrenmemi sağladı.	Resim	2,77	1,21179	83	,446
	Müzik	2,88	1,13056		
4.İyi bir öğretmenin taşınması gereken nitelikleri öğrenmemi sağladı.	Resim	2,95	1,09007	83	1,056
	Müzik	2,71	,99476		
5.Öğretimin planlı bir süreç olduğunu öğrenmemi sağladı.	Resim	2,84	1,15326	83	,170
	Müzik	2,88	1,21379		
6.Öğreticilik becerisi kazanmamı sağladı.	Resim	2,49	,88296	83	1,290
	Müzik	2,23	,90553		
7.Öğretim strateji, yöntem ve tekniklerini etkili biçimde kullanabilmemi sağladı.	Resim	2,35	,94827	83	,078
	Müzik	2,33	,87420		

¹³ S. Özgüngör, Kapıkıran, Ş., “Güzel Sanatlar Eğitimi Öğrencilerinin Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerine İlişkin Motivasyon ve Başarı Düzeyleri”, *Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, Denizli, Sayı:123, 2008, s. 47-60.

¹⁴ Zeynep Kaya, “Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Öğrencilerinin Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerindeki Başarı Durumları”, *XVIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İzmir, 1-3 Ekim 2009.

8.Öğretim materyali (çalışma yaprağı, saydamlar, Slâytlar vs.) hazırlamayı öğrenmemi sağladı.	Resim	1,98	1,03483	83	,743
	Müzik	2,14	1,02580		
9.Öğretim teknolojilerini derste etkili biçimde kullanabilmemi sağladı.	Resim	1,88	,87856	83	1,267
	Müzik	2,12	,83235		
10.Olumlu öğrenme ortamına ilişkin bilgi kazanmamı sağladı	Resim	2,40	,97930	83	,854
	Müzik	2,21	,97620		
11.Eğitimsel zamanı etkili kullanmanın önemini kavramamı sağladı.	Resim	2,30	,96449	83	,508
	Müzik	2,19	1,06469		
12.Sınıf içinde etkili iletişim kurmanın önemini kavramamı sağladı.	Resim	2,47	1,14119	83	,140
	Müzik	2,43	1,27150		
13.Bireylerin gelişim dönemlerine (bedensel, bilişsel, sosyal, psikolojik, ahlaki) ilişkin bilgi sahibi olmamı sağladı.	Resim	2,30	1,12408	83	,225
	Müzik	2,36	1,12231		
14.Öğrenmede bireysel farklılıkların olduğunu öğrenmemi sağladı.	Resim	2,56	1,07576	83	,447
	Müzik	2,67	1,16172		
15.Bireylerin öğrenme biçimlerine ilişkin bilgi sahibi olmamı sağladı.	Resim	2,47	1,12014	83	,561
	Müzik	2,60	1,01356		
16.Bireyleri ilgileri doğrultusunda yönlendirmenin önemini kavramamı sağladı.	Resim	2,44	1,18125	83	,374
	Müzik	2,36	,87851		
17.Okul ortamına ilişkin bilgi sahibi olmamı sağladı.	Resim	2,56	1,11915	83	1,185
	Müzik	2,31	,78050		
18.Sınıf ortamına ilişkin bilgi sahibi olmamı sağladı.	Resim	2,56	1,09767	83	1,319
	Müzik	2,29	,77415		
19.Sınıf içi davranış problemlerine ilişkin bilgi sahibi olmamı sağladı.	Resim	2,30	,96449	83	,283
	Müzik	2,24	1,12205		
20.Bir öğrencinin okuldaki günlük yaşantısını gözlemleyebilmemi sağladı.	Resim	2,40	1,15757	83	1,274
	Müzik	2,10	1,00752		
21.Ölçme araçlarının türlerini ve özelliklerini öğrenmemde etkili oldu.	Resim	1,98	,88609	83	,247
	Müzik	2,02	,86920		
22.Öğretimin hedeflerine göre ölçme aracı geliştirmemi sağladı.	Resim	2,12	1,11717	83	,206
	Müzik	2,07	,86653		
23.Hangi ölçme aracının nerede kullanılacağını belirleyebilmeme yardımcı oldu.	Resim	1,95	,99889	83	,807
	Müzik	2,12	,88902		
24.Doğru değerlendirme yapmayı ve not vermeyi öğrenmemi sağladı.	Resim	2,19	1,02947	83	,203
	Müzik	2,14	,92582		

* p < .05, 5: Tamamen, 4: Büyük ölçüde, 3: Kısmen, 2: Çok Az, 1: Hiç

5. Sonuç

Sanatçı-öğretmen yetiştirme anlayışından, nitelikli alan öğretmeni yetiştirme anlayışına dönüşen süreç incelendiğinde, kurumların kendi misyonlarına bağlı olarak şekillendirdikleri ilk dönem eğitiminin işlevini tamamladığı ve sözü edilen eğitimin öğrenciyi öğretmen olma noktasından farklı noktalara taşıyabildiği görülmektedir.

Sanat alanına öğretmen yetiştiren kurumlardaki yoğun alan bilgisi derslerinin öğrenciyi öğretmen olma hedefinden uzaklaştırıp farklı bir noktaya taşımasının önüne ancak, kurumların kendine özgü yapılarının ve eğitim anlayışlarının doğru bir şekilde çözümlenmesi ve öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin bu doğrultuda uygulanması ile geçilebilir.

Bu araştırmadan elde edilen verilerden de anlaşılmaktadır ki, sanat alanına öğretmen yetiştiren kurumlardaki eğitim anlayışında değişimler meydana gelmekle birlikte, alan derslerinin diğer içerik kategorilerinin önüne geçmesi ve diğer içerik kategorilerinde yer alan derslerin daha az önemliymiş gibi algılanması sorununa hala net bir çözüm bulunamamıştır.

Araştırmaya katılan kız ve erkek öğrencilerin öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ait görüşlerinin aritmetik ortalamalarına bakıldığında, görüşlerin kısmen ve çok az düzeyde gerçekleştiği görülmektedir. Bu noktadan hareketle araştırmaya katılan hem kız ve hem de erkek öğrencilerin, sözü edilen derslerin, kendilerine mesleki açıdan gerekli olan davranışları kazandırmadaki etkililiğine ilişkin görüşlerinin genel itibariyle olumsuz olduğu söylenebilir.

Bunun yanı sıra araştırmaya katılan Müzik Eğitimi ve Resim-İş Eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ilişkin görüşleri ile sözü edilen derslerin öğretmenleştirme işlevine olan olumsuz inanç, istatistiksel olarak birbirini destekler niteliktedir.

6. Öneriler

Müzik Eğitimi, Resim-İş Eğitimi, Beden Eğitimi v.b. uygulama ağırlıklı eğitimlerin verildiği öğretmen yetiştirme programlarındaki öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin, diğer öğretmen yetiştirme programlarındakilerden farklı bir anlayışla ve öğrenciyi sürekli aktif kılan bir yapıda tasarlanması ve bu tasarı doğrultuda uygulanması gerekmektedir. Bu durum, Kaya (2009) tarafından yapılan “Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin öğretmenlik meslek bilgisi Derslerindeki Başarı Durumları” isimli araştırmadan elde edilen sonuçlarla da ortaya koyulmuştur. Bu araştırma sonucunda, araştırmaya katılan öğrencilerin Öğretmenlik Uygulaması, Okul Deneyimi gibi uygulama ağırlıklı derslerde teorik derslere göre daha başarılı oldukları görülmüştür.

Güzel Sanatlar Bölümü çatısı altında öğrenim gören öğretmen adaylarının öğretmenlik meslek bilgisi derslerine ilişkin beklentileri, birebir görüşme yoluyla alınmak suretiyle durum tespiti yapılmalı ve bu beklentiler doğrultusunda dersler yeniden ele alınmalıdır.

Güzel Sanatlar Bölümü çatısı altında eğitim gören adaylar, gerek alandaki gerekse eğitim bilimlerindeki öğretim elemanları tarafından, hem eğitim aldıkları kurumun misyonu konusunda hem de öğretmenlik meslek bilgisi derslerinin önemi ve gerekliliği konusunda bilinçlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Güler, A., Gazi Eğitim Fakültesinin “Çağdaş Sanat Eğitimi” Yetiştirmede Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Önerileri”, *Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu*, Ankara, 8-10 Mayıs 2002, s.181-182.
- Serap, E., *Sanat Eğitimi Yazıları*, İlke Kitapevi Yayınları, Ankara, 1995, s.63.
- Gömleksiz, M. N., Kan, A. Ü., “Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik meslek bilgisi Derslerine Karşı Görüşlerinin Değerlendirilmesi”, *XVI. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi* (Fırat Üniversitesi Örneği), Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, 2007, s. 503-508.
- Güdek, B., *Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı 1. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Yönelik Tutumlarının Öğrenciye Ait Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2007, s.151.
- Karasar, N., *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2003, s.77.
- Kavcar, C., “Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmeni Yetiştirme”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Ankara, 2002, Cilt: 35, Sayı:1-2, s.1.
- Kavcar, C., “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi, Türk Eğitim Derneği, Ortaöğretim Kurumlarında Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi ve Sorunları”, Ankara, 1987, s. 33.
- Kaya, Z., “Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Öğrencilerinin Öğretmenlik meslek bilgisi Derslerindeki Başarı Durumları”, *XVIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İzmir, 1-3 Ekim 2009.
- Küçükahmet, L., “2006-2007 Öğretim Yılında Uygulanmaya Başlanan Öğretmen Yetiştirme Lisans Programlarının Değerlendirilmesi”, *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Gazi Üniversitesi, Ankara, 2007, 5 (2), s.207.
- MEB. XI. *Milli Eğitim Şurası, 8-11. Haziran 1982*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara. http://ttkb.meb.gov.tr/secmeler/sura/11_sura.pdf.
- Özgüngör, S., Kapıkıran, Ş., “Güzel Sanatlar Eğitimi Öğrencilerinin Öğretmenlik meslek bilgisi Derslerine İlişkin Motivasyon ve Başarı Düzeyleri”, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Denizli, 2008, Sayı: 123, s. 47-60.

- Uçan, A., “Türkiye’de Çağdaş Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme Süreci ve Başlıca Yapılanmalar”, *Gazi Üniversitesinin Eğitimde 75. Yılı Sanat Eğitimi Sempozyumu*, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara, 8-10 Mayıs 2002, s.9.
- Yayla, F., “Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlar ve Müzik Öğretmeni Yetiştirme Yaklaşımları Işığında Genel Durum”, *1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu*, Süleyman Demirel Üniversitesi, Burdur Eğitim Fakültesi, Isparta, 7-10 Nisan 2004, s.69-77.